

Angstaanjagende berichten over medicatie vergroten taboe op psychiatrische stoornissen

Het artikel van afgelopen week in de regionale dagbladen over de gevaren van de ADHD-medicatie methylfenidaat heeft patiënten en behandelaars zeer verontrust. Met name de opmerkingen dat de medicatie 'niet langer dan een jaar mag worden geslikt' en 'niet gebruikt mag worden door mensen die al een andere psychiatrische stoornis hebben' hebben veel patiënten onnodig bang gemaakt. Het is namelijk gangbaar dat voor de chronische stoornis ADHD langdurige medicamenteuze behandeling nodig is. En omdat ADHD bij 75% van de patiënten gepaard gaat met andere psychiatrische stoornissen zoals angst, verslaving en depressie, zou bijna niemand meer behandeling kunnen krijgen als de andere stelling waar was.

De bron, een beschikking van de Europese Commissie van 27 mei 2009 wordt in het artikel echter onjuist geciteerd. Er wordt niet gesteld dat deze ADHD-medicatie niet langer dan een jaar gebruikt mag worden. Er staat dat bij kinderen na een jaar behandeling beoordeeld moet worden of de medicatie nog nodig is door een medicatievrije proefperiode in te lassen, en dat bij doorgaande behandeling de patient elke 6 maanden gecontroleerd moet worden. Verder staat er dat artsen voorafgaand aan de behandeling goed moeten onderzoeken of er andere stoornissen zijn die een risico vormen voor het medicatiegebruik. Het gaat dan vooral om stemmingsstoornissen en hartproblemen, omdat die met medicatie kunnen verergeren. Er staat nergens dat je geen ADHD-medicatie mag gebruiken als die stoornissen behandeld en onder controle zijn.

Wij merken als behandelaars het negatieve effect van dit soort onzorgvuldige berichtgeving. De patiëntenvereniging krijgt veel angstige reacties, onze patiënten durven bijna geen medicijnen meer te gebruiken of stoppen ermee uit angst. Iemand met klachten vindt het doorgaans al moeilijk om een diagnose te krijgen, en zeker om de beslissing te nemen medicijnen te gaan gebruiken. Ik ken geen patiënt die medicatie zomaar accepteert. Dit gebeurt pas na zorgvuldig onderzoek en voorlichting op maat. Hierbij worden de voordelen van de medicatie afgewogen tegen de risico's van bijwerkingen en van andere bijkomende aandoeningen. Zo hoort het te gaan, en daarmee worden de risico's doorgaans teruggebracht tot een aanvaardbaar niveau. Dat betekent niet dat het risico op complicaties nul is, maar wel dat het verantwoord is om het voordeel van de medicatie voor te laten gaan boven het risico op bijwerkingen. En daar gaat het nog steeds om: dat patiënten die het nodig hebben de juiste behandeling kunnen krijgen. Zonder angst, in alle openheid en in het vertrouwen dat hun arts weet waar het over gaat.

De Europese commissie beveelt, na beoordeling van de baten en de risico's, de handhaving aan van de handelsvergunning voor methylfenidaat bevattende geneesmiddelen in Europa. Er moeten wijzigingen worden aangebracht in de bijsluiters op basis van recente informatie, er wordt meer onderzoek geëist van de producenten ten behoeve van de veiligheid van de medicijnen op de lange termijn, bij jonge kinderen, volwassenen en ouderen, bij wie de medicatie minder goed is onderzocht dan bij kinderen en adolescenten. Ook wordt meer voorlichting over de medicatie aan artsen noodzakelijk geacht. Alle maatregelen hebben tot doel de zorgvuldigheid van de behandeling te vergroten, en dat in alle Europese landen op eenzelfde wijze. Dat is een goede zaak.

Ongefundeerde en angstaanjagende artikelen vergroten het taboe op psychiatrische stoornissen waar we juist heel langzaam vanaf beginnen te komen. Psychiatrische stoornissen

bestaan, veroorzaken onnoemelijk veel leed voor de patiënt en de omgeving, en kunnen beter dan ooit worden behandeld met medicatie en psychologische behandelingen. Hoe meer we er met elkaar van weten, hoe beter patiënten hulp kunnen vragen en zo hun situatie kunnen verbeteren. Daarom is taboeïsering van psychiatrische stoornissen en van de beschikbare hulp geen onschuldige zaak.

Dr. J.J. Sandra Kooij, psychiater
PsyQ Haaglanden
Programma ADHD bij volwassenen

Volledige tekst persbericht van EMEA (22 jan 09):

<http://www.emea.europa.eu/pdfs/human/referral/methylphenidate/2231509en.pdf>

Beschikking Europese Commissie Ondernemingen en Industrie (27 mei 09):

<http://ec.europa.eu/enterprise/pharmaceuticals/register/ho11401.htm>